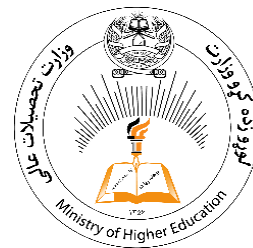

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
ریاست پوهنتون عاطفی

پالیسی اخلاقی پوهنتون عاطفی

بهار سال ۱۴۰۵ خورشیدی

مطابق سال ۱۴۴۷ قمری

بسم الله الرحمن الرحيم

صفحات	مطالب
۱.....	مقدمه
۲.....	مبنا
۲.....	اهداف
۲.....	اهمیت
۲.....	اصول اساسی و کلیدی پالیسی اخلاقی پوهنتون عاطفی
۳.....	بخش نخست مکلفیت‌های هیئت رهبری پوهنتون
۴.....	بخش دوم مکلفیت‌های اعضای کادر علمی
۵.....	بخش سوم مکلفیت محصلان
۵.....	مکلفیتهای محصلان در پوهنتون:
۶.....	نقش محصلان در پوهنتون:
۶.....	بخش چهارم وظایف و مکلفیت‌های کارمندان
۷.....	مهم‌ترین مکلفیت‌های اخلاقی کارمندان در کنار انجام وظیفه سپرده شده
۸.....	بخش پنجم وظایف و مکلفیت‌های کارکنان
۸.....	<u>تصویب و تاییدی شورای علمی پوهنتون عاطفی</u>

مقدمه

در تمام کشورهای جهان مراکز و اجتماعاتی هم‌رنگ مکاتب، مدرسه‌ها، مراکز تعلیمی و تحصیلی وجود دارد که بر اساس فلسفه وجودی و اهداف سازمانی، گروه‌های مختلف و متنوع بشری با ادیان، مذاهب، باورها و رنگ‌های مختلف؛ اما با هدف واحد به دنبال کسب داشته‌های آن تلاش می‌نمایند، بدون شک پوهنتون‌ها از جمله بارزترین نمونه همچو مراکز می‌باشد که کتله‌های مختلف جوامع بشری برای کسب دانش در رشته‌های خاص مورد نظر، زیر یک سقف تلاش می‌نمایند. روی این ملحوظ ایجاب می‌نماید تا جهت تحکیم نظم و اداره سالم و سازنده، اصول، ضوابط و قوانینی وضع گردد تا تمام منسوبان نهاد بر اساس پالیسی و اهداف سازمانی و چهارچوب اصول قانونی و اخلاقی صلاحیت و مسؤولیت‌های خویش را درک کرده و برای رسیدن به هدف فراگیری دانش‌های مسلکی، پایبند به اصول و ارزش‌های نهاد نیز باشند.

پوهنتون عاطفی به عنوان یکی از نهادهای معتبر علمی کشور اسلامی افغانستان معتقد و باورمند به حفظ و توسعه ارزش‌های اخلاق اسلامی بوده و خود را ملزم به تربیه کادرهای علمی، مسکلی، متعهد و متصف به اخلاق اسلامی به جامعه می‌داند.

الله متعال «جل جلاله» در سوره قلم آیه ۴ - به پیامبر عظیم الشان اسلام - فرموده است: ((وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ)) ترجمه: (و به راستی که تو بر سجایای اخلاقی بزرگی استواری) و رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمودند: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ» ترجمه: (من تنها برای به کمال رساندن مکارم اخلاق مبعوث شده‌ام) با چشم‌داشت سیرت النبی (صلی الله علیه وسلم) و ارزش‌های دینی و نیز بر اساس پالیسی پوهنتون عاطفی، این نهاد پالیسی اخلاقی عاطفی را بر مبنی رعایت موازین اخلاق اسلامی در تمام سطوح، اعم از رهبری پوهنتون، استادان، محصلان، کارمندان و کارکنان می‌باشد، تدوین می‌نمایند تا در روشنایی آن تمام منسوبان پوهنتون مکلفیت خویش را دانسته، عمل‌کرد خویش را مطابق مواد آن عیار نمایند.

مبنا

این سند پالیسی بر اساس معیار (۳) چهارچوب ارتقای کیفیت وزارت تحصیلات عالی تهیه گردیده است.

اهداف

- تبیین خط‌مشی رفتاری منسوبان پوهنتون؛
- تعمیم شفافیت، عدالت و اعتماد؛
- تقویب نورم‌های اخلاقی؛
- حفظ نظم و دسپلین؛
- محو فساد و تبعیض؛
- حفظ حرمت اکادمیک؛
- تضمین کیفیت و اعتبار؛
- ایجاد محیط سالم و محترمانه؛
- مسئولیت‌پذیری اجتماعی؛

اهمیت

با تدوین، تعمیم و عملی‌سازی خط‌مشی اخلاقی در تمام سطوح، پوهنتون عاطفی محیطی عاری از تبعیض، فساد، بی‌عدالتی و بی‌حرمی و مملو از شفافیت، عدالت، احترام، نظم و کیفیت خواهد بود.

اصول اساسی و کلیدی پالیسی اخلاقی پوهنتون عاطفی

پالیسی اخلاقی پوهنتون عاطفی به عنوان چارچوب اصول و ارزش‌های اخلاقی نهاد، بر اساس ارزش‌های دینی، ملی و علمی جهت تنظیم عمل‌کرد هئیت رهبری، استادان، محصلان و کارمندان این نهاد تدوین شده و شامل احترام و رعایت شعارهای اسلامی، تمکین به اصول و قوانین حاکم، حفظ نظم و دسپلین کاری، صداقت در پژوهش، احترام به همدیگر و منع خشونت و اذیت و رعایت انضباط درسی است که رعایت آن‌ها در تمامی سطوح برای ایجاد محیط علمی سالم ضروری و حتمی است.

بخش نخست

مکلفیت‌های هیئت رهبری پوهنتون

بدون شک رأس هرم قدرت یا رهبری هر نهاد و سازمان از اهمیت ویژه‌ی برخوردار است؛ زیرا پالیسی، باور و عمل‌کرد رهبری هر سازمان تاثیر مستقیم روی تمام قدمه‌های اجرایی سازمان می‌گذارد و در صورت موجودیت نیات و عمل‌کرد مثبت در رهبری، به تبع آن تمام زیرمجموعه کارکرد مثبت خواهند داشت و عکس آن، با موجودیت رهبری منفی و نیات و کارکرد منفی، سازمان به سمت و سوی منفی در حرکت خواهد بود؛ روی این ملحوظ پوهنتون عاطفی بر اساس فلسفه وجودی ناشی از هدف موسسین، اعتقاد، عزم و اراده هیئت رهبری، مکلفیت خود می‌داند که هیئت رهبری پوهنتون متصف به صفات و عملکرد موارد آتی باشند:

- داشتن و رعایت اخلاق اسلامی و انسانی؛
- رعایت اصل لیاقت، شایسته‌گی، تعهد و اخلاق در استخدام‌ها؛
- توسعه و ترویج فرهنگ و اخلاق اسلامی در پوهنتون؛
- برخورد نیک، پسندیده و اکادمیک با پرسونل، محصلان، ارباب رجوع و سایر اشخاص و نهادها؛
- ایجاد فضای امن و عاری از هر گونه خشونت و بد رفتاری برای تمام استادان، محصلان، کارمندان، کارکنان و ارباب رجوع؛
- برگزاری، توسعه و انکشاف برنامه‌های آموزشی، تربیتی، تقویتی و اخلاق کاری برای استادان، محصلان و کارمندان تحت اثر؛
- مبارزه با هرگونه بی‌عدالتی، خشونت و بد رفتاری؛
- ایجاد شفافیت در اجراءات و تقویت فرهنگ پاسخ‌دهی از عمل‌کرد؛
- ترویج اصل مکافات و مجازات در برابر عملکرد منسوبان پوهنتون، مطابق اصول و تعامل حاکم.

بخش دوم

مکلفیت‌های اعضای کادر علمی

پُر واضح است که اعضای کادر علمی (استادان) در پوهنتون‌ها از ارکان اصلی، مهم و اساسی سیستم آموزشی بوده و دارای اهمیت خاص می‌باشند؛ زیرا علاوه بر نقش اصلی در تدریس و انتقال دانش، نقش کلیدی در توسعه علمی، پژوهشی، فرهنگی و اخلاق جامعه دارند.

مکلفیت‌های اصلی و اساسی استادان در پوهنتون‌ها مطابق لایحه‌های وزارت تحصیلات عالی شامل تدریس باکیفیت، ارزیابی شفاف، ارتقای ظرفیت خود و انجام تحقیقات علمی، رهنمایی محصلان، و مشارکت در امور اداری-آکادمیک دیپارتمنت است.

پوهنتون عاطفی با چشم‌داشت وظایف و مکلفیت‌های استادان و پالیسی‌های اخلاقی پوهنتون، استادان مربوط را ملزم به رعایت مکلفیت‌های وظیفه‌وی و موازین اخلاقی آتی می‌داند:

- تهیه مواد درسی، لکچرنوت‌ها و بازنگری نصاب درسی در مطابقت با جدیدترین یافته‌های علمی روز و حفظ، توسعه و ترویج فرهنگ و اخلاق اسلامی؛
- استفاده از شیوه‌های نوین تدریس و حل مشکلات آموزشی محصلان با سعه صدر و اخلاق نیکو؛
- تطبیق کامل پلان درسی و ختم به‌موقع مضمون با حفظ امانت داری و مسئولیت پذیری؛
- انجام تحقیق علمی، تالیف و ترجمه کتب، و نشر مقالات علمی-تحقیقی، مطابق نیاز بازار کار و ایجابات رشته تحصیلی؛
- مشوره و رهنمایی محصلان در دوره‌ی تحصیل جهت توسعه معلومات مسلکی و تقویت تعهد و روحیه اسلامی و انسانی در آن‌ها و رهنمایی در زمینه ترتیب پایان‌نامه‌ها؛
- رهنمایی اعضای جدید کادر علمی و محصلان طبق قانون و اصول حاکم و پرورش و گسترش سجایای پسندیده و اخلاق حمیده در آن‌ها؛
- رعایت اصول و قوانین حاکم در پوهنتون با حضور منظم و مشارکت در جلسات دیپارتمنت، پوهنچی و پوهنتون؛
- رعایت پالیسی‌های انصاف و عدالت، امتحانات و اخلاقی در ارزیابی‌ها و فعالیت‌های عملی (لایبراتور) و امتحانات محصلان؛
- صداقت کاری و رعایت اخلاق آکادمیک در مقابل نظام تحصیلات عالی؛
- شخصیت‌سازی و پرورش اخلاقی با ترویج ارزش‌های اخلاقی، ملی و نظم درس‌سطح نهاد.

بخش سوم

مکلفیت‌های محصلان

محصلان به عنوان رکن اصلی و هدف نهایی پوهنتون‌ها و پیش‌برنده نظام تحصیلات عالی، از اهمیت و جایگاه ویژه در پوهنتون‌ها برخوردار می‌باشند؛ زیرا هدف اصلی و محور فعالیت‌های پوهنتون‌ها، جهت آموزش و پرورش محصلان ایجاد شده است. تمام ساختارهای اداری، علمی و حتی معاونیت امور محصلان، برای رشد، انکشاف علمی و تربیتی محصلان فعالیت می‌کنند، به طور خلاصه، محصلان به عنوان ستون فقرات پوهنتون، اصلی‌ترین عامل پویایی و توسعه علمی، فرهنگی و اجتماعی کشور هستند. روی این ملحوظ محصلان که به عنوان محصول پوهنتون‌ها می‌باشند، در انجام مکلفیت‌های خویش ملزم به رعایت پالیسی‌های اخلاقی پوهنتون می‌باشند.

مکلفیت‌های محصلان در پوهنتون:

- همکاری همه جانبه و محترمانه در زمینه تکمیل مراحل ثبت‌نام در آغاز هر سمستر؛
- رعایت نظم، اخلاق حمیده و برخورد پسندیده حین اشتراک در دروس، سمینارها، کارگاه‌های عملی (لابراتوار) و ساحوی؛
- رعایت اصول و قوانین امتحانات و موازین اخلاقی در زمان سپری نمودن امتحانات مضامین مختلف شامل در نصاب تحصیلی؛
- رعایت اخلاق اکادمیک در انجام پروژه‌ها، تکالیف و کارهای خانگی محول شده؛
- فراچشم‌داشت اصول و قوانین حاکم حین استفاده از کتابخانه، تکنالوژی و منابع آموزشی برای بهبود دانش تخصصی؛
- پایبندی به اصول، طرز العمل‌ها، لوایح و مقررات داخلی و پالیسی‌های پوهنتون؛
- احترام به استادان، کارمندان و سایر محصلان، و حفظ فضای مصئون روانی و علمی؛
- رعایت لباس و پوشش اسلامی و متناسب با محیط اکادمیک؛
- حفاظت از دارایی‌ها، تجهیزات، لابراتوارها و کتابخانه پوهنتون؛
- نگهداری اسناد تحصیلی و آیدی کارت (کارت هویت) محصلی.

یادداشت: عدم رعایت مکلفیت‌های بالا، به‌ویژه در زمینه‌های حاضری، امتحانات و موازین اخلاقی، می‌تواند منجر به جرمه‌های انضباطی، محرومیت از امتحان و یا حتی اخراج از پوهنتون گردد.

نقش محصلان در پوهنتون:

● محصلان نقش کلیدی در آینده کشور دارند و به عنوان متخصصان و افراد مسلکی آینده، مسئولیت پیشرفت علمی و فنی جامعه را بر عهده می‌گیرند، بنابراین می‌بایست در پهلوی فراگیری دانش‌های مسلکی-تخصصی، دارای تعهد و اخلاق اسلامی و مسلکی نیز باشند تا به عنوان الگوی از اخلاق اسلامی و حرفه‌ای در جامعه تبارز نمایند؛

● یکی دیگر از نقش‌های اساسی محصلان ایجاد تغییر و پویایی در پوهنتون می‌باشد که با بهره‌گیری از تفکر انتقادی، تحلیل و پرسش‌گری، پوهنتون را از یک نهاد صرفاً آموزشی به یک نهاد فرهنگی و پژوهشی فعال تبدیل می‌کنند. بنابراین لازمه ایجاد هر نوع تغییر، انتقاد، تحلیل و پرسشگری، برخورداری اخلاق حمیده اسلامی و انسانی می‌باشد؛

● نقش دیگر محصلان فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی است؛ زیرا نقش محصلان تنها به درس خواندن محدود نمی‌شوند، بلکه با شرکت در برنامه‌های مختلف فرهنگی، نظم و دیسپلین، و فعالیت‌های نمایندگی، به پوهنتون‌ها هویت می‌بخشند، بنابراین محصلان به عنوان سفیران فرهنگی در ارتباط با جامعه، رابط بین پوهنتون و جامعه بوده، نقش اساسی در انتقال دانش و فرهنگ بین محیط آکادمیک و دنیای بیرون را ایفا می‌نمایند. بنابراین برای محصلان در تمام فعالیت‌ها و نقش‌های که دارد، رعایت اصول و اساسات اخلاق و فرهنگ اسلامی و انسانی امری الزامی و حتمی می‌باشد.

بخش چهارم

وظایف و مکلفیت‌های کارمندان

یکی دیگر از ستون‌های اساسی پوهنتون‌ها که در انجام اهداف اجرایی پوهنتون‌ها فعالیت می‌نمایند، کارمندان اداری-اجرایی هستند که مطابق لایحه‌های وظایف، مکلفیت‌های وظیفه‌وی خاص خود را دارند. وظایف و مکلفیت‌های کارمندان اداری در پوهنتون‌ها شامل امور مدیریتی، خدماتی، مالی و هماهنگی است که برای پیشبرد فعالیت‌های آکادمیک و ایجاد محیطی منظم ضروری هستند؛ اما در پهلوی انجام وظایف و مکلفیت‌های اداری مطابق لایحه وظایف، کارمندان اداری در پوهنتون ملزم به رعایت اصول و موازین اخلاقی در اداره بوده و بر بنیاد اصول و ارزش‌های امانتداری، احترام متقابل، انصاف و عدالت استوار است. کارمندان اداری-اجرایی در پوهنتون‌ها به مثابه بازوان اجرایی، مسئول ایجاد محیطی امن، سالم، مفید، آموزشی سالم و کارا در پوهنتون می‌باشند.

کارمندان اداری در پوهنتون‌ها باید نماد اخلاق، امانتداری، اعتماد و خدمتگزاری باشند؛ زیرا پالیسی اخلاقی پوهنتون می‌طلبد که کارمند باید نفس خود را میزان قرار داده و بر اساس دستورات دینی و سیرت النبوی (صلی الله علیه وسلم) آنچه برای خود می‌پسندد، برای همکاران نیز بپسندد

مهم‌ترین مکلفیت‌های اخلاقی کارمندان در کنار انجام وظیفه سپرده شده

- رعایت صداقت و اخلاق کاری در تهیه پلان‌های کاری روزانه، ماهوار، ربع‌وار و سالانه در مطابقت با اهداف پوهنتون و گزارش‌دهی به آمر مافوق؛
- برخورداری از اخلاق حمیده و روش‌های پسندیده در مدیریت پروسه شمولیت محصلان، ترتیب تقسیم اوقات درسی، طی مراحل اسناد تحصیلی (سرتفکیت، ترانسکریپت)، و امور تبدیلی، تأجیلی و منفکی؛
- وقت‌شناسی و حاضر بودن مداوم و به موقع به وظیفه و مسئولیت وظیفه‌وی و انجام کارها با بهترین کیفیت؛
- امانتداری در حفظ اسرار اداره و حفظ اسناد و رازها؛
- استفاده درست، معقول و اصولی از اموال، تجهیزات و امکانات پوهنتون و عدم استفاده شخصی از آن‌ها؛
- پاسخ‌گوی و شفاف‌سازی در مورد اجراءات و اقدامات خویش به مقامات مافوق؛
- ارتقای دانش مسلکی و به‌روز نگه داشتن مهارت‌های کاری جهت افزایش کارایی موثرتر؛
- برخورد نیک و تکریم ارباب رجوع و تبارز اخلاق حرفه‌ای؛
- برخورد و تعامل محترمانه و بدون تبعیض با همکاران، محصلان، استادان و مراجعین؛
- سعه صدر، صبوری و شکیبایی در برخورد با مشکلات آموزشی و اداری محصلان و رفع آن‌ها؛
- فراچشم داشتن عدالت و شفافیت در تمام امور؛
- انجام کارهای محوله بر اساس اصول حاکم وزارت تحصیلات‌عالی و هدایت قانونی مقامات مافوق؛
- عدم اخذ هدایا یا امتیازاتی که ممکن است بر تصمیم‌گیری عادلانه کارمند تأثیر بگذارد؛
- ایجاد فضای محترمانه، صمیمانه، همکاری تیمی و اعتماد متقابل جهت تحقق اهداف پوهنتون؛
- خودداری از تهمت، غیبت، بدرفتاری و ایجاد تشویش در محیط کاری.

بخش پنجم

وظایف و مکلفیت‌های کارکنان

در کنار استادان، محصلان و کارمندان در پوهنتون‌ها، قشر دیگری از خدمت‌گذاران و تسهیل‌کنندگان پروسه‌های کاری و آموزشی تحت عنوان کارکنان خدماتی در پوهنتون‌ها وجود دارند که با وجود کم لطفی و کم توجه در قبال شان، دارای نقش مهم و غیر قابل انکار می‌باشند؛ زیرا پرسونل خدماتی در حفظ نظم، نظافت و ارائه خدمات عمومی جهت تسهیل فعالیت‌های آموزشی و اداری نقش بارز و ارزنده دارند.

وظایف و مکلفیت‌های این بخش مهم، مطابق لایحه وظایف و ایجابات پوهنتونی در قسمت رعایت پالیسی اخلاقی پوهنتون به صورت ذیل تبیین می‌شود:

- انجام صادقانه کارهای نظافت روزانه اتاق‌های اداری، صنف‌های درسی، دهلیزها، سرویس‌های بهداشتی و محوطه پوهنتون؛
- حفظ نظافت و احترام در تهیه و توزیع چای، آب و پذیرایی از کارمندان، استادان و مهمانان؛
- حفاظت، امانت‌داری و دقت در نگهداری و نظافت وسایل، ابزار کار و تجهیزات اداری؛
- انتقال اسناد و مکاتیب بین شعبات، جابجایی میز و چوکی در صورت نیاز، و کمک در برگزاری محافل و سمینارها با اخلاص و پشتکار؛
- پایبندی و احترام به اصول، قواعد و مقررات، اخلاقی، اداری و امنیتی پوهنتون؛
- حفظ اسرار اداری و رعایت اخلاق اسلامی و انسانی در برخورد با استادان، محصلین، کارمندان و مهمانان؛
- انجام سایر امور محوله از سوی مقام مافوق در چارچوب وظایف سازمانی با کمال حرمت و اطاعت پذیری.

این پالیسی در جلسه شماره (۰۲) تاریخ (۲۸ ثور ۱۴۰۵ خورشیدی) شورای علمی پوهنتون عاطفی مطرح و با اتفاق آراء تأیید گردید.

با احترام

استاد محمد نذیر سکندری
سرپرست پوهنتون عاطفی